

Erasmus+

Spolkové právo základy smluvního práva

Prudká 2015, JUDr. Karel Vlček

Obecně k osobám v soukromém právu

- ▶ Základní úprava osob s statusových otázek je upravena v zák. č. 89/2012, občanský zákoník (§§ 15 – 435 OZ)
- ▶ Osoby jsou fyzické a právnické
- ▶ Každá osoba má právní osobnost a svéprávnost

Obecně k osobám v soukromém právu

- ▶ Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.
- ▶ Svěprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).
- ▶ Právní osobnosti ani svěprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, nepřihlíží se k tomu.

Obecně k osobám v soukromém právu

- ▶ Práva může mít a vykonávat jen osoba. Povinnost lze uložit jen osobě a jen vůči ní lze plnění povinnosti vymáhat.
- ▶ Zřídí-li někdo právo nebo uloží-li povinnost tomu, co osobou není, přičte se právo nebo povinnost osobě, které podle povahy právního případu náleží.

Obecně k fyzickým osobám

- ▶ Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu. Zákon stanoví jen meze uplatňování přirozených práv člověka a způsob jejich ochrany.
- ▶ Přirozená práva spojená s osobností člověka nelze zcizit a nelze se jich vzdát; stane-li se tak, nepřihlíží se k tomu. Nepřihlíží se ani k omezení těchto práv v míře odporující zákonu, dobrým mravům nebo veřejnému pořádku.

Obečně k fyzickým osobám

- ▶ Člověk má právní osobnost od narození až do smrti.
- ▶ Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li s to posoudit je a ovládnout. Kdo se vlastní vinou přivede do stavu, v němž by jinak za své jednání odpovědný nebyl, odpovídá za jednání v tomto stavu učiněná.
- ▶ Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům. Má se za to, že se dítě narodilo živé. Nenarodí-li se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.

Obecně k fyzickým osobám

- ▶ Plně svéprávným se člověk stává zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku.
- ▶ Před nabytím zletilosti se plné svéprávnosti nabývá přiznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství. Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.
- ▶ Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.

Obecně k fyzickým osobám

- ▶ Udělil-li zákonný zástupce nezletilému, který nenabyl plné svéprávnosti, ve shodě se zvyklostmi soukromého života souhlas k určitému právnímu jednání nebo k dosažení určitého účelu, je nezletilý schopen v mezích souhlasu sám právně jednat, pokud to není zákonem zvlášť zakázáno; souhlas může být následně omezen i vzat zpět.
  - ▶ Udělí-li zákonný zástupce nezletilého, který nenabyl plné svéprávnosti, souhlas k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti, stává se nezletilý způsobilý k jednáním, jež jsou s touto činností spojena. K platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu.
-

Obecně k fyzickým osobám

- ▶ Navrhne-li nezletilý, který není plně svéprávný, aby mu soud přiznal svéprávnost, soud návrhu vyhoví, pokud nezletilý dosáhl věku šestnácti let, pokud je osvědčena jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti a pokud s návrhem souhlasí zákonný zástupce nezletilého. V ostatních případech soud vyhoví návrhu, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého.
- ▶ Za podmínek uvedených výše soud přizná nezletilému svéprávnost i na návrh jeho zákonného zástupce, pokud nezletilý s návrhem souhlasí.

Ochrana osobnosti fyzických osob

- ▶ Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
- ▶ Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

Obecně k právnickým osobám

- ▶ Právní osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právní osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.
- ▶ Právní osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny; ustanovení tohoto zákona se použijí jen tehdy, slučuje-li se to s právní povahou těchto osob.

▶ **Právnícké osoby v OZ:**

- ▶ Korporace
- ▶ Fundace
- ▶ Ústavy

Obecně k právnickým osobám

- ▶ Právnická osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.
- ▶ Právnickou osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který stanoví jiný právní předpis.
- ▶ Zakladatelské právní jednání určí alespoň název, sídlo právnické osoby, předmět činnosti, jaký má právnická osoba statutární orgán a jak se vytváří, nestanoví-li to zákon přímo. Určí též, kdo jsou první členové statutárního orgánu. Pro zakladatelské právní jednání se vyžaduje písemná forma.

Obecně k právnickým osobám

- ▶ Právnická osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.
- ▶ Je-li právnická osoba zřízena zákonem, vzniká dnem nabytí jeho účinnosti, nestanoví-li zákon den pozdější.

Obecně k právnickým osobám

- ▶ Do veřejného rejstříku se o právnické osobě zapíše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právnickou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.

Obecně k právnickým osobám

- ▶ Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údaj zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.
- ▶ Byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku zveřejněn, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejněném údaj nemohl vědět. Neodpovídá-li zveřejněný údaj zapsanému údaj, nemůže se ten, jehož se údaj týká, vůči jiné osobě dovolat zveřejněného údaje; prokáže-li však, že jí byl zapsaný údaj znám, může proti ní namítnout, že zveřejněný údaj zapsanému neodpovídá.

Obecně k PO – Název

- ▶ Jménem právnické osoby je její název.
  - ▶ Název musí odlišit právnickou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název nesmí být klamavý.
  - ▶ Právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
  - ▶ Stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby.
-

Obecně k PO - Sídlo

- ▶ Při ustavení právnické osoby se určí její sídlo. Nenaruší-li to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.
- ▶ Zapisuje-li se právnická osoba do veřejného rejstříku, postačí, pokud zakladatelské právní jednání uvede název obce, kde je sídlo právnické osoby; do veřejného rejstříku však právnická osoba navrhne zapsat plnou adresu sídla.
- ▶ Každý se může dovolat skutečného sídla právnické osoby.
- ▶ Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnická osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.

Obecně k PO – Účel PO

- ▶ Právníckou osobu lze ustavit ve veřejném nebo v soukromém zájmu. Tato její povaha se posuzuje podle hlavní činnosti právnické osoby.
  - ▶ Zakazuje se založit právnickou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem
    - ▶ popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,
    - ▶ rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,
    - ▶ podpora násilí nebo
    - ▶ řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.
-

Obecně k PO – Účel PO

- ▶ Zakazuje se založit právnickou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právnickou osobu zřízenou zákonem, jíž zákon ozbrojení nebo vytvoření ozbrojené složky výslovně dovoluje nebo ukládá, nebo o právnickou osobu, která nakládá se zbraněmi v souvislosti se svým podnikáním podle jiného právního předpisu, anebo o právnickou osobu, jejíž členové drží nebo užívají zbraně pro sportovní nebo kulturní účely či k myslivosti nebo k plnění úkolů podle jiného právního předpisu.

Obecně k PO – Účel PO

Obecně k PO - Orgány

- ▶ Nejvyšší orgán
- ▶ Statutární orgán
- ▶ Kontrolní orgán
- ▶ Orgány mohou být jednočlenné a kolektivní

Obecně k PO – Orgány

- ▶ Náležitosti způsobilosti FO pro výkon statutárního orgánu:
  - ▶ Svěprávnost FO + statutár PO
  - ▶ Týká-li se hlavní činnosti právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svěprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svěprávností.

Obecně k PO - Orgány

- ▶ Osoba, jejíž úpadek byl osvědčen, se může stát členem voleného orgánu, oznámila-li to předem tomu, kdo ji do funkce povolává; to neplatí, pokud od skončení insolvenčního řízení uplynuly alespoň tři roky.
- ▶ Byl-li osvědčen úpadek osoby, která je členem voleného orgánu, oznámí to tato osoba bez zbytečného odkladu tomu, kdo ji do funkce povolal.
- ▶ Nedošlo-li k oznámení, může se domáhat každý, kdo na tom má právní zájem, aby člena voleného orgánu z funkce odvolal soud. To neplatí, rozhodl-li ten, kdo člena voleného orgánu povolal, poté, co se o osvědčení úpadku této osoby dozvěděl, že má ve funkci setrvat.

Obecně k PO – statutární orgán

- ▶ Kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.
- ▶ Zastupuje-li právnickou osobu člen jejího orgánu způsobem zapsaným do veřejného rejstříku, nelze namítat, že právnická osoba nepřijala potřebné usnesení, že usnesení bylo stíženo vadou, nebo že člen orgánu přijaté usnesení porušil.

Obečně k PO – statutární orgán

- ▶ Statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.
- ▶ Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.

Obecně k PO – zrušení PO

- ▶ Právnícká osoba se zrušuje právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem.
- ▶ Po zrušení právnícké osoby se vyžaduje její likvidace, ledaže celé její jmění nabývá právní nástupce, nebo stanoví-li zákon jinak.

Právní úprava – sdružování osob

- ▶ zák. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ zák. č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod publikovaná pod č. 209/1992 Sb.

Právní úprava – sdružování osob

- ▶ zák. č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ zák. č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013
- ▶ zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- ▶ zák. č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ zák. č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů
- ▶ zák. č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013

Právní úprava – sdružování osob

▶ Ústava ČR

- ▶ Čl. 5 Politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů.
- ▶ Čl. 100 Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu. Zákon stanoví, kdy jsou správními obvody.

Právní úprava – sdružování osob

▶ Úmluva

- ▶ Čl. 11 Každý má právo na svobodu pokojného shromažďování a na svobodu sdružovat se s jinými, včetně práva zakládat na obranu svých zájmů odbory nebo vstupovat do nich. Na výkon těchto práv nemohou být uvalena žádná omezení kromě těch, která stanoví zákon a jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. Tento článek nebrání uvalení zákonných omezení na výkon těchto práv příslušníky ozbrojených sil, policie a státní správy.

Právní úprava – sdružování osob

▶ Listina základních práv a svobod

- ▶ Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích.
- ▶ Občané mají právo zakládat též politické strany a politická hnutí a sdružovat se v nich.
- ▶ Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem, jestliže to je v demokratické společnosti nezbytné pro bezpečnost státu, ochranu veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých.
- ▶ Politické strany a politická hnutí, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu.

Vývoj sdružování v ČR

- ▶ Vznik spolků a sdružení zejména v 19. století.
- ▶ Právní úprava:
  - ▶ v R-U zák. č. 134/1867 ř. z., o právu spolčovacím.
  - ▶ zák. č. 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních
  - ▶ Po roce 1989 zákon o sdružování občanů.

Vývoj sdružování v ČR

- ▶ **Zákon o sdružování občanů**
  - ▶ sdružení FO a PO do spolků, společností, svazů, hnutí apod.
  - ▶ sdružení jsou PO
  - ▶ zákaz nucení sdružovat se
  - ▶ zákaz sdružení jejichž účelem je porušování základních práv, k dosažení svého účelu porušují zákon, které mají ozbrojené složky

Vývoj sdružování v ČR

- ▶ sdružení vzniká na principu registračním
- ▶ návrh podávají alespoň 3 osoby společně se stanovami
- ▶ návrh podáván k Ministerstvu vnitra
  - ▶ MV rozhodne do 10 dnů o registraci
  - ▶ Pokud do 40 dnů nerozhodne vůbec, zapíše sdružení uplynutím lhůty

Spolkové právo – přechod mezi občanským sdružením a spolkem

- ▶ zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013 byl zrušen zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 3080 OZ, bod 154)
- ▶ Přechodná ustanovení OZ řeší problematiku mezi přechodem z občanských sdružení na spolky

Spolkové právo – přechod mezi občanským sdružením a spolkem

- ▶ Sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, se považují za spolky podle tohoto zákona. Sdružení má právo změnit svoji právní formu na ústav nebo sociální družstvo podle jiného zákona.
- ▶ Až do účinnosti zákona o veřejném rejstříku, do něhož se zapisují spolky, podléhají spolky registraci podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Spolkové právo – přechod mezi občanským sdružením a spolkem

- ▶ Ustanovení společenské smlouvy nebo statutu právnických osob uvedených v odstavci I, která odporují donucujícím ustanovením tohoto zákona, pozbývají závaznosti dnem nabytí jeho účinnosti; právnická osoba přizpůsobí do tří let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona společenskou smlouvu nebo statut úpravě tohoto zákona a doručí je orgánu veřejné moci, který vede veřejný rejstřík, do něhož je právnická osoba zapsána. Neučiní-li tak, příslušný orgán veřejné moci ji k tomu vyzve a stanoví ve výzvě dodatečnou přiměřenou lhůtu ke splnění této povinnosti; uplyne-li dodatečná lhůta marně, soud právnickou osobu na návrh orgánu veřejné moci nebo osoby, která na tom osvědčí právní zájem, zruší a nařídí její likvidaci.
-

Spolky

▶ Spolek = korporace

- ▶ Společenství osob
- ▶ Alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm.
- ▶ Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho.
- ▶ Členové spolku neručí za jeho dluhy.
- ▶ Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z. s.“.

Spolek

- ▶ Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolku být nemůže.
- ▶ Vedle hlavní činnosti může spolek vyvíjet též vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového majetku.
- ▶ Zisk z činnosti spolku lze použít pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku.

Spolek - založení

- ▶ Zakladatelé založí spolek, shodnou-li se na obsahu stanov; stanovy obsahují alespoň:
  - ▶ název a sídlo spolku
  - ▶ účel spolku
  - ▶ práva a povinnosti členů vůči spolku, popřípadě určení způsobu, jak jim budou práva a povinnosti vznikat
  - ▶ určení statutárního orgánu
- ▶ Spolek lze založit i usnesením ustavující schůze tvořícího se spolku.

Spolek – vznik spolku

- ▶ Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Spolky jsou osvobozeny od poplatků při zápisu.
- ▶ Návrh na zápis spolku do veřejného rejstříku podávají zakladatelé nebo osoba určená ustavující schůzí.
- ▶ Není-li spolek do veřejného rejstříku zapsán do třiceti dnů od podání návrhu na zápis a není-li v této lhůtě ani vydáno rozhodnutí o odmítnutí zápisu, považuje se spolek za zapsaný do veřejného rejstříku třicátým dnem od podání návrhu.
- ▶ Pokračuje-li spolek v činnosti i poté, co byl jeho zápis do veřejného rejstříku odmítnut, použijí se ustanovení o společnosti.

Spolek - členství

- ▶ Neurčí-li stanovy jinak, váže se členství ve spolku na osobu člena a nepřechází na jeho právního nástupce.
- ▶ Po vzniku spolku může členství v něm vzniknout přijetím za člena nebo jiným způsobem určeným stanovami.
- ▶ Stanovy mohou určit výši a splatnost členského příspěvku nebo určí, který orgán spolku určí výši a splatnost členského příspěvku a jakým způsobem.

Spolek - členství

- ▶ Určí-li stanovy, že členství je různého druhu, vymezí zároveň práva a povinnosti spojené s jednotlivými druhy členství.
- ▶ Omezit práva nebo rozšířit povinnosti spojené s určitým druhem členství lze jen za podmínek určených předem ve stanovách, jinak se souhlasem většiny dotčených členů. To neplatí, má-li spolek k omezení práv nebo rozšíření povinností spravedlivý důvod.

Spolek - členství

- ▶ Stanovy určují, kdo a jakým způsobem vede seznam členů spolku (je-li tento seznam veden).
- ▶ Každý člen spolku se může domáhat od spolku vydání výpisu ze seznamu (na náklady spolku).
- ▶ Seznam členů může být se souhlasem všech zveřejněn.

Spolek - členství

- ▶ **Zánik členství**
  - ▶ vystoupením
  - ▶ vyloučením
  - ▶ další způsoby uvedené ve stanovách či zákoně (např. nezaplacení členského příspěvku).

Spolek – orgány spolku

- ▶ **Orgány spolku jsou:**
  - ▶ statutární orgán
  - ▶ nejvyšší orgán
  - ▶ členská schůze
- ▶ **Orgány spolku mohou být:**
  - ▶ kontrolní komise
  - ▶ další orgány určené ve stanovách
- ▶ **Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze.**

Spolek – orgány spolku

- ▶ Stanovy určí, je-li statutární orgán kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda). Neurčí-li stanovy jinak, volí a odvolává členy statutárního orgánu nejvyšší orgán spolku.
- ▶ Neurčí-li stanovy funkční období členů volených orgánů spolku, je toto období pětileté.
- ▶ Neurčí-li stanovy jinak, mohou členové volených orgánů spolku, jejichž počet neklesl pod polovinu, kooptovat náhradní členy do nejbližšího zasedání orgánu příslušného k volbě.

Spolek – Nejvyšší orgán

- ▶ Stanovy určí, který orgán je nejvyšším orgánem spolku; do jeho působnosti zpravidla náleží určit hlavní zaměření činnosti spolku, rozhodovat o změně stanov, schválit výsledek hospodaření spolku, hodnotit činnost dalších orgánů spolku i jejich členů a rozhodnout o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně.
- ▶ Neurčí-li stanovy jinak, je nejvyšším orgánem spolku členská schůze.

Spolek – Členská schůze

- ▶ Shromáždění všech členů spolku.
- ▶ Svólávána alespoň jednou ročně statutárním orgánem spolku.
- ▶ Na žádost 1/3 členů svolá statutární orgán členskou schůzi. Nesvolá-li, může svolat ten, kdo dal statutárnímu orgánu podnět.
- ▶ Členská schůze musí být svolána alespoň 30 dnů předem.
- ▶ Místo a čas zasedání se určí tak, aby co nejméně omezovaly možnost členů se ho účastnit.

Spolek – Členská schůze

- ▶ Členská schůze je schopna usnášet se za účasti většiny členů spolku. Usnesení přijímá většinou hlasů členů přítomných v době usnášení; každý člen má jeden hlas.
- ▶ Určí-li stanovy při úpravě různých druhů členství ve spolku, že je s určitým druhem členství spojen pouze hlas poradní, nepřihlíží se k tomuto hlasu pro účely hlasování.

Spolek – Členská schůze

- ▶ Kdo zasedání zahájí, ověří, zda je členská schůze schopna se usnášet. Poté zajistí volbu předsedy zasedání a případně i dalších činovníků, vyžadují-li jejich volbu stanovy.
- ▶ Předseda vede zasedání tak, jak byl jeho pořad ohlášen, ledaže se členská schůze usnese na předčasném ukončení zasedání.
- ▶ Záležitost, která nebyla zařazena na pořad zasedání při jeho ohlášení, lze rozhodnout jen za účasti a se souhlasem všech členů spolku oprávněných o ní hlasovat.

Spolek – Členská schůze

- ▶ Každý člen je oprávněn účastnit se zasedání a požadovat i dostat na něm vysvětlení záležitostí spolku, vztahuje-li se požadované vysvětlení k předmětu zasedání členské schůze. Požaduje-li člen na zasedání sdělení o skutečnostech, které zákon uveřejnit zakazuje nebo jejichž prozrazení by spolku způsobilo vážnou újmu, nelze mu je poskytnout.

Spolek – Nejvyšší orgán

Statutár

Nejvyšší
orgán

Členská schůze

Spolek – kontrolní komise

- ▶ Kontrolní komise dohlíží, jsou-li záležitosti spolku řádně vedeny a vykonává-li spolek činnost v souladu se stanovami a právními předpisy, nesvěří-li jí stanovy další působnost. Zjistí-li kontrolní komise nedostatky, upozorní na ně statutární orgán, jakož i další orgány určené stanovami.
- ▶ V rozsahu působnosti kontrolní komise může její pověřený člen nahlížet do dokladů spolku a požadovat od členů dalších orgánů spolku nebo od jeho zaměstnanců vysvětlení k jednotlivým záležitostem.
- ▶ Kontrolní komise má alespoň 3 členy. Volení jsou členskou schůzí, není-li stanoveno jinak. Nevolí ji statutární orgán.

Spolek – Rozhodčí komise

- ▶ Je-li zřízena rozhodčí komise, rozhoduje sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy v rozsahu určeném stanovami; neurčí-li stanovy působnost rozhodčí komise, rozhoduje spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkoumává rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku.
- ▶ Členem rozhodčí komise může být jen bezúhonná zletilá a plně svéprávná osoba, která ve spolku nepůsobí jako člen statutárního orgánu nebo kontrolní komise. Nenavrhl-li nikdo vyslovení neplatnosti volby člena rozhodčí komise pro nedostatek bezúhonnosti, platí s výhradou změny okolností, že byla zvolena bezúhonná osoba.
- ▶ Rozhodčí komise má alespoň 3 členy. Vyloučen je z rozhodování ten člen, u kterého existuje pochybnost jeho nepodjatosti.
- ▶ Řízení před rozhodčí komisí upravuje jiný právní předpis (zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů).

Spolek - Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku

- ▶ Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku.
- ▶ Právo dovolat se neplatnosti rozhodnutí zaniká do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však do jednoho roku od přijetí rozhodnutí.

Spolek - Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku

Subjektivní lhůta 3 měsíce

objektivní lhůta 1 rok

Spolek - Neplatnost rozhodnutí orgánu spolku

- ▶ Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví, došlo-li k porušení zákona nebo stanov, aniž to mělo závažné právní následky, a je-li v zájmu spolku hodném právní ochrany neplatnost rozhodnutí nevyslovit.
- ▶ Soud neplatnost rozhodnutí nevysloví ani tehdy, bylo-li by tím podstatně zasaženo do práva třetí osoby nabytého v dobré víře.
- ▶ Porušil-li spolek základní členské právo člena závažným způsobem, má člen právo na přiměřené zadostiučinění.

Spolek - zrušení

▶ Spolek zaniká zrušením:

- ▶ z rozhodnutí soudu (hlavní činností spolku je podnikatelská činnost, spolek podněcuje k nenávisti vůči etnickým skupinám, má ozbrojené složky apod.);
  - ▶ z rozhodnutí spolku
  - ▶ uplyne doba, na kterou byl spolek založen
  - ▶ dosáhne-li se účelu spolku, ke kterému byl založen
- ▶ Při zrušení spolku je třeba provést likvidaci.

Základy smluvního práva

▶ Předchozí právní úprava:

- ▶ Zák. č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, platný a účinný do 31. 12. 2013
- ▶ Zák. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, platný a účinný do 31. 12. 2013

Základy smluvního práva

- ▶ **Zásady smluvního práva:**
  - ▶ Autonomie vůle
  - ▶ Poctivost
  - ▶ Daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny
  - ▶ Ochrana slabší strany

Základy smluvního práva

- ▶ Ze závazku má věřitel vůči dlužníku právo na určité plnění jako na pohledávku a dlužník má povinnost toto právo splněním dluhu uspokojit.
- ▶ Závazek vzniká ze smlouvy, z protiprávního činu, nebo z jiné právní skutečnosti, která je k tomu podle právního řádu způsobilá.
- ▶ Smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy.

Předsmluvní odpovědnost

- ▶ Každý může vést jednání o smlouvě svobodně a neodpovídá za to, že ji neuzavře, ledaže jednání o smlouvě zahájí nebo v takovém jednání pokračuje, aniž má úmysl smlouvu uzavřít.
- ▶ Při jednání o uzavření smlouvy si smluvní strany vzájemně sdělí všechny skutkové a právní okolnosti, o nichž ví nebo vědět musí, tak, aby se každá ze stran mohla přesvědčit o možnosti uzavřít platnou smlouvu a aby byl každé ze stran zřejmý její zájem smlouvu uzavřít.

Předsmluvní odpovědnost

- ▶ Dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod.
- ▶ Získá-li strana při jednání o smlouvě o druhé straně důvěrný údaj nebo sdělení, dbá, aby nebyly zneužity, nebo aby nedošlo k jejich prozrazení bez zákonného důvodu. Poruší-li tuto povinnost a obohatí-li se tím, vydá druhé straně to, oč se obohatila.

Uzavření smlouvy

- ▶ Smlouva je uzavřena, dohodnou-li se smluvní strany na obsahu uzavírané smlouvy.
  - ▶ Podstatné náležitosti smlouvy x ostatní náležitosti smlouvy
- ▶ Smlouva uzavřena v sekvenci návrh a akceptace.
- ▶ Náležitosti návrhu
  - ▶ Vymezení obsahu uzavírané smlouvy a zřejmost toho, že návrhovaatel chce být návrhem vázán
  - ▶ Návrh musí být akceptován ve stanovené lhůtě
- ▶ Zrušení x odvolání nabídky

Veřejná nabídka

- ▶ Veřejná nabídka je projev vůle navrhovatele, kterým se obrací na neurčité osoby s návrhem na uzavření smlouvy.

Uzavření smlouvy

▶ Akceptace nabídka

- ▶ Akceptace jednoduchým a bezpodmínečným „ano“;
- ▶ Akceptace s výhradou = nová nabídka (nejde-li pouze o nepodstatné změny)

▶ Křížící se nabídky – obě smluvní strany zašlou návrh na uzavření smlouvy s různým obsahem

Obsah smlouvy

- ▶ Obsah smlouvy je dán dohodou stran (typová smlouvy x neupravený typ smlouvy).
- ▶ Obsah smlouvy lze určit odkazem na jiný dokument než je samotná smlouva (obchodní podmínky, sazebníky apod.).
- ▶ Možnost jednostranné změny obchodních podmínek (uzavřeno v běžném obchodním styku, rozumná potřeba změn VOP již při uzavření, větší počet smluv, dlouhodobé smlouvy).
- ▶ Překvapivá ujednání ve VOP (neúčinnost ujednání ve VOP).

Forma smlouvy

- ▶ Zásadně platí, že právní jednání je bezforemné, není-li stanoveno v zákoně jinak.
  - ▶ kupní smlouva (věc movitá x nemovitá);
  - ▶ nájemní smlouva (obecný nájem x nájem bytu)
  - ▶ plná moc (dohoda o plné moci)
  - ▶ Smlouva o obchodním zastoupení
- ▶ Následek nedostatku formy – neplatnost smlouvy (relativní a absolutní).

Forma smlouvy

- ▶ Dohodnou-li se strany, že pro uzavření užijí určitou formu, má se za to, že nechtějí být vázány, nebude-li tato forma dodržena. To platí i tehdy, projeví-li jedna ze stran vůli, aby smlouva byla uzavřena v písemné formě.
- ▶ Po uzavření smlouvy mezi stranami v jiné formě než písemné je stranám ponecháno na vůli, zda si obsah smlouvy v písemné formě potvrdí. Učiní-li tak při podnikání stran jedna z nich vůči druhé v přesvědčení, že její potvrzení zachycuje obsah smlouvy věrně, platí smlouva za uzavřenou s obsahem uvedeným v potvrzení, i když vykazuje odchylky od skutečně ujednaného obsahu smlouvy. To platí jen v případě, že odchylky uvedené v potvrzení mění skutečně ujednaný obsah smlouvy nepodstatným způsobem a jsou takového rázu, že by je rozumný podnikatel ještě schválil, a za podmínky, že druhá strana tyto odchylky neodmítne.

Účinky smlouvy

- ▶ Smlouva nabývá účinnosti k okamžiku, který určí smluvní strany, jinak k okamžiku uzavření.
- ▶ Účinností smlouvy vznikají pro smluvní strany povinnosti stanovené ve smlouvě.
- ▶ Smlouva strany zavazuje. Lze ji změnit nebo zrušit jen se souhlasem všech stran, anebo z jiných zákonných důvodů. Vůči jiným osobám smlouva působí jen v případech stanovených v zákoně.
- ▶ Skutečnost, že strana nebyla při uzavření smlouvy oprávněna nakládat s tím, co má být podle smlouvy plněno, sama o sobě neplatnost smlouvy nevyvolává.

Účel závazku

- ▶ Vzniku a trvání závazku nebrání, není-li vyjádřen důvod, na jehož základě má dlužník povinnost plnit; věřitel je však povinen prokázat důvod závazku.
- ▶ Jedná-li se o závazek z cenného papíru (zejména směnky), věřitel důvod závazku neprokazuje, ledaže to zákon zvlášť stanoví.

Splnění závazku

- ▶ Povinnost splnit řádně a včas.
- ❑ Zákaz neúměrného zkrácení.
- ❑ Zákaz lichvy.

Ochrana slabší strany

- ▶ Kdo je slabší strana:
  - ▶ Spotřebitel x podnikatel?
- ▶ Spotřebitelem je každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná.
- ▶ Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.

Ochrana slabší strany

- ▶ Kdo jako podnikatel vystupuje vůči dalším osobám v hospodářském styku, nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít k vytváření nebo k využití závislosti slabší strany a k dosažení zřejmé a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran.
- ▶ Má se za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.

Spotřebitelské smlouvy

- ▶ Spotřebitelské smlouvy jsou smlouvy, které se spotřebitelem uzavírá podnikatel.
- ▶ Rozsáhlá informační povinnost podnikatele (údaje o totožnosti, zboží, ceně, daních, nákladech na dopravu, způsobech ukončení závazku apod.).
- ▶ Lze-li obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad pro spotřebitele nejpriznivější.
- ▶ K ujednáním odchylicím se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží. To platí i v případě, že se spotřebitel vzdá zvláštního práva, které mu zákon poskytuje.

Spotřebitelské smlouvy – zakázaná ujednání

- ▶ Má se za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.
- ▶ zakazují ujednání, která:
  - ▶ vylučují nebo omezují spotřebitelova práva z vadného plnění nebo na náhradu újmy
  - ▶ spotřebitele zavazují plnit, zatímco podnikateli vznikne povinnost plnit splněním podmínky závislé na jeho vůli,
  - ▶ umožňují, aby podnikatel nevydal spotřebiteli, co mu spotřebitel vydal, i v případě, že spotřebitel smlouvu neuzavře či od ní odstoupí,
  - ▶ zakládají podnikateli právo odstoupit od smlouvy bez důvodu, zatímco spotřebiteli nikoli,
  - ▶ zavazují spotřebitele neodvolatelně k plnění za podmínek, s nimiž neměl možnost seznámit se před uzavřením smlouvy apod.
- ▶ K nepřiměřenému ujednání se nepřihlíží, ledaže se jej spotřebitel dovolá.

Spotřebitelské smlouvy – odstoupení od smlouvy

- ▶ Má-li spotřebitel právo odstoupit od smlouvy podle ustanovení tohoto dílu, nevyžaduje se, aby uvedl důvod, a s právem odstoupit od smlouvy nelze spojit postih. Využije-li spotřebitel právo odstoupit od smlouvy podle ustanovení tohoto dílu, považuje se lhůta pro odstoupení za zachovanou, pokud spotřebitel v jejím průběhu odešle podnikateli oznámení, že od smlouvy odstupuje.

Spotřebitelské smlouvy – neobjednané plnění

- ▶ Dodal-li podnikatel spotřebiteli něco bez objednávky a ujal-li se spotřebitel držby, hledí se na spotřebitele jako na poctivého držitele. Spotřebitel nemusí na své náklady podnikateli nic vracet, ani ho o tom vyrozumět.

Nájemní smlouva

- ▶ Nájem x pacht
- ▶ Nájem
  - ▶ Obecný nájem
  - ▶ Nájem
- ▶ Nájemní smlouvy uzavřené před 1. 1. 2014 se řídí platnou právní úpravou s výjimkou pachtu a nájmu movité věci.
- ▶ Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné.

Nájemní smlouva

- ▶ Nájemní smlouvou se pronajímatel zavazuje přenechat nájemci věc k dočasnému užívání a nájemce se zavazuje platit za to pronajímateli nájemné.
- ▶ Pronajmout lze věc movitou i nemovitou.
- ▶ Je-li pronajatá věc zapsána do veřejného seznamu, zapíše se do veřejného seznamu i nájemní právo, pokud to navrhne vlastník věci nebo s jeho souhlasem nájemce.

Nájemní smlouva

- ▶ Nájemní smlouva musí být vždy ujednána na dobu a to at' určitou či neurčitou.
- ▶ Neujednají-li strany dobu trvání nebo den skončení nájmu, platí, že se jedná o nájem na dobu neurčitou.
- ▶ Ujednají-li strany nájem na dobu určitou delší než padesát let, má se za to, že byl nájem ujednán na dobu neurčitou s tím, že v prvních padesáti letech lze nájem vypovědět jen z ujednaných výpovědních důvodů a v ujednané výpovědní době.

Nájemní smlouva

- ▶ **Nájemní smlouva pronajímatele zavazuje**
  - ▶ a) přenechat věc nájemci tak, aby ji mohl užívat k ujednanému nebo obvyklému účelu,
  - ▶ b) udržovat věc v takovém stavu, aby mohla sloužit tomu užívání, pro které byla pronajata,
  - ▶ c) zajistit nájemci nerušené užívání věci po dobu nájmu.

Nájemní smlouva

- ▶ Pronajímatel odevzdá věc ve stavu řádném k užívání.
- ▶ Po dobu nájmu provádí běžnou údržbu věci nájemce, ledaže se k ní zavázal pronajímatel. Ostatní údržbu věci a její nezbytné opravy provádí pronajímatel, ledaže se k některému způsobu nebo druhu údržby a k opravě některých vad zavázal nájemce.

Nájemní smlouva

- ▶ V případě potřeby opravy předmětu nájmu je nájemce povinen oznámit tuto skutečnost pronajímateli.
  - ▶ Právo na slevu z nájmu anebo provede opravu a má právo požadovat účelně vynaložené náklady, pokud vada ztěžuje užívání věci.
  - ▶ Pokud vada vylučuje užívání věci, má nájemce právo na prominutí nájemného anebo může vypovědět nájem bez výpovědní doby.

Nájemní smlouva

- ▶ **Úpravy věci po dobu nájmu:**
  - ▶ Třeba předchozího souhlasu pronajímatele (písemná forma smlouvy vyžaduje písemný souhlas).
  - ▶ Pokud je úpravou zhodnocena věc, potom má nájemce nárok na zhodnocení věci.
  - ▶ Pokud je změna provedena bez souhlasu pronajímatele, potom je pronajímatel oprávněn žádat uvést věc do původního stavu. Není-li uvedeno – výpověď bez výpovědní doby.

Nájemní smlouva

▶ Podnájem:

- ▶ Souhlasí-li pronajímatel, může nájemce zřídit třetí osobě k věci užívací právo; byla-li nájemní smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje i souhlas pronajímatele písemnou formu.
- ▶ Zřídí-li nájemce třetí osobě užívací právo k věci bez souhlasu pronajímatele, považuje se to za hrubé porušení nájemcových povinností způsobující pronajímateli vážnější újmu.

Nájemní smlouva

- ▶ **Ukončení nájmu:**
  - ▶ Uplynutím doby nájmu.
  - ▶ Výpovědí
  - ▶ Dohodou

